

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 4 Απριλίου 2018
(OR. en)

7644/18

Διοργανικός φάκελος:
2017/0220 (COD)

INST 135
POLGEN 34
CODEC 468

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τον Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής
Ημερομηνία Παραλαβής:	28 Μαρτίου 2018
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2018) 157 final
Θέμα:	ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 211/2011 σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2018) 157 final.

σνημμ.: COM(2018) 157 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.3.2018
COM(2018) 157 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 211/2011 σχετικά με την
πρωτοβουλία πολιτών**

Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών (ΕΠΠ) είναι ένα μέσο που παρέχει σε ένα εκατομμύριο πολίτες τη δυνατότητα να ζητήσουν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξης της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών. Πρόκειται για ένα εργαλείο που επιτρέπει παρέμβαση στα προγράμματα εργασίας της Επιτροπής και συμμετοχή στον δημοκρατικό βίο της Ένωσης. Οι κανόνες που διέπουν την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών βασίζονται στις διατάξεις της Συνθήκης της Λισαβόνας¹ και εφαρμόζονται μέσω του κανονισμού σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών, που εφαρμόζεται από την 1η Απριλίου 2012². Έκτοτε, οι διοργανωτές πρωτοβουλιών έχουν συγκεντρώσει περίπου 9 εκατομμύρια δηλώσεις υποστήριξης από πολίτες σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το άρθρο 22 του κανονισμού ΕΠΠ προβλέπει ότι, ανά τριετία, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού.

2015-2018: ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ

Η πρώτη έκθεση της Επιτροπής, που εγκρίθηκε στις 31 Μαρτίου 2015, παρέθετε σειρά προβλημάτων που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή του κανονισμού σχετικά με την ΕΠΠ υπό τη σημερινή του μορφή, τα οποία κυμαίνονται από ζητήματα που άπτονται τεχνικών ή υλικοτεχνικών πτυχών μέχρι ζητήματα περισσότερο πολιτικού χαρακτήρα³.

Η εν λόγω έκθεση οδήγησε σε επανεξέταση του μέσου της ΕΠΠ με στόχο τη συγκέντρωση απόψεων όσον αφορά τρόπους βελτίωσης της εφαρμογής του. Η επανεξέταση περιλάμβανε διαβουλεύσεις με και συνεισφορές από βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς και συνομιλητές, καθώς και τα θεσμικά όργανα και τους συμβουλευτικούς φορείς της ΕΕ, τα κράτη μέλη, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους διοργανωτές της ΕΠΠ. Η ημερίδα για την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών, «ECI Days», την οποία διοργανώνουν κάθε χρόνο, από το 2012 και μετά, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και ορισμένοι εταίροι της κοινωνίας των πολιτών, παρέχει ένα φόρουμ συζήτησης και διατύπωσης απόψεων. Επίσης, και άλλα θεσμικά όργανα και οργανισμοί της ΕΕ, καθώς και διάφοροι ενδιαφερόμενοι φορείς,

¹ Άρθρο 11 παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και άρθρο 24 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 211/2011 που εκδόθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τον Φεβρουάριο του 2011. Ο εν λόγω κανονισμός συμπληρώνεται με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1179/2011 της Επιτροπής, της 17ης Νοεμβρίου 2011, για τη θέσπιση τεχνικών προδιαγραφών για επιγραμματικά συστήματα συγκέντρωσης.

³ [Έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού \(ΕΕ\) αριθ. 211/2011 σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών – 31 Μαρτίου 2015.](#)

έχουν πραγματοποιήσει τις δικές τους εκτιμήσεις και αξιολογήσεις του μέσου. Ειδικότερα, στις 28 Οκτωβρίου 2015⁴, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα, με το οποίο ζητούσε την αναθεώρηση του κανονισμού.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση νέου κανονισμού σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών στις 13 Σεπτεμβρίου 2017⁵ (εφεξής στην παρούσα έκθεση «η πρόταση»), με σκοπό να αναπτυχθούν πλήρως οι δυνατότητες της ΕΠΠ και να καταστεί πιο προσιτή, λιγότερο επαχθής και περισσότερο εύχρηστη για τους διοργανωτές και τους υποστηρικτές της. Η πρόταση λαμβάνει υπόψη τα πολυάριθμα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά τα προηγούμενα έτη, καθώς και τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο δημόσιας διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε το 2017 σχετικά με την αναθεώρηση. Όλα αυτά συνοψίζονται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την πρόταση, το οποίο περιλαμβάνει επίσης λεπτομέρειες σχετικά με τα ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία της ΕΠΠ, καθώς και ανάλυση των επιλογών για βελτίωση⁶, με βάση τις μελέτες που δρομολόγησε η Επιτροπή για να συνοδεύσει την αναθεώρηση της ΕΠΠ⁷.

Η πρόταση πραγματεύεται τις κύριες αδυναμίες που εντοπίστηκαν στην αναθεώρηση, δηλαδή:

- τις δυσκολίες των πολιτών να προτείνουν νομικώς παραδεκτές πρωτοβουλίες – τούτο καταδεικνύεται από το σχετικά υψηλό ποσοστό απόρριψης καταχωρίσεων πριν από τη συγκέντρωση των υπογραφών (30 % των αιτήσεων για καταχώριση δεν κατέστη δυνατό να καταχωρισθούν από την Επιτροπή διότι οι προτεινόμενες πρωτοβουλίες ήσαν καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής)·
- την πολύπλοκη και επαχθή διαδικασία που πρέπει να ακολουθούν οι διοργανωτές πρωτοβουλιών για τη συγκέντρωση των δηλώσεων υποστήριξης, όπως καταδεικνύεται από το χαμηλό ποσοστό επιτυχημένων πρωτοβουλιών (δηλαδή πρωτοβουλιών που κατορθώνουν να συγκεντρώσουν τον απαιτούμενο αριθμό υπογραφόντων εντός της 12μηνιας περιόδου συγκέντρωσης)· π.χ. έλλειψη ευελιξίας στο χρονοδιάγραμμα της ΕΠΠ· τις διαφορετικές απαιτήσεις παροχής δεδομένων για

⁴ [Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 28ης Οκτωβρίου 2015 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών](#).

⁵ COM(2017) 482 της 13.9.2017.

⁶ Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής διατίθεται [στην ιστοσελίδα για την αναθεώρηση του κανονισμού](#) στον δικτυακό τόπο της ΕΠΠ.

⁷ Πέραν της μελέτης για τις επιπτώσεις σε επίπεδο ΤΠΕ του κανονισμού σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών που δημοσιεύθηκε τον Ιούνιο του 2015, η Επιτροπή ανέθεσε τρεις επιπλέον μελέτες όσον αφορά τις απαιτήσεις σχετικά με τα δεδομένα των υπογραφόντων· σχετικά με τη χρήση της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης (eID)· και σχετικά με τα επιγραμματικά συστήματα συγκέντρωσης και τις τεχνικές προδιαγραφές σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΠΠ (ΕΕ) αριθ. 211/2011 και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1179/2011. Οι εν λόγω μελέτες είναι διαθέσιμες [στην ιστοσελίδα για την αναθεώρηση του κανονισμού στον δικτυακό τόπο της ΕΠΠ](#).

τους υπογράφοντες από ένα κράτος μέλος σε άλλο· την πολύπλοκη διαδικασία όσον αφορά την επιγραμμική συγκέντρωση δηλώσεων υποστήριξης·

- γενικά, τον σχετικά περιορισμένο αντίκτυπο που είχαν και τις σχετικά περιορισμένες συζητήσεις που πυροδότησαν μέχρι σήμερα οι πρωτοβουλίες πολιτών.

Στο πλαίσιο της παρούσας έννομης τάξης, η Επιτροπή έχει ήδη λάβει διάφορα μη νομοθετικά μέτρα, με σκοπό να εισαγάγει πρακτικές βελτιώσεις στην εφαρμογή του μέσου της ΕΠΠ. Ειδικότερα, έχει παράσχει δωρεάν εξυπηρετητές φιλοξενίας για τα επιγραμμικά συστήματα συγκέντρωσης των διοργανωτών, έχει ενισχύσει την παροχή συμβουλών και την υποστήριξη προς (δυνητικούς) διοργανωτές και δραστηριότητες επικοινωνίας, έχει βελτιώσει την ευχρηστία του λογισμικού επιγραμμικής συγκέντρωσης που μπορούν να επιλέξουν να χρησιμοποιούν οι διοργανωτές και έχει κατά περίπτωση λάβει αποφάσεις για μερική καταχώριση πρωτοβουλιών.

Ειδικότερα, η απότομη μείωση του ποσοστού των αιτήσεων καταχώρισης που απέρριψε η Επιτροπή (μόνο 2 απορρίψεις έναντι 17 προτεινόμενων πρωτοβουλιών που έχουν υποβληθεί από τον Απρίλιο του 2015, σε σύγκριση με 20 απορρίψεις έναντι 51 προτεινόμενων πρωτοβουλιών κατά το διάστημα μεταξύ Απριλίου 2012 και Μαρτίου 2015), μπορεί επίσης να αποδοθεί στην καθιέρωση από την Επιτροπή της πρακτικής δυνατότητας μερικής καταχώρισης σε περιπτώσεις όπου αιτιολογείται μια τέτοια προσέγγιση.

Οι αλλαγές αυτές επέφεραν σημαντικές βελτιώσεις, αλλά ήταν αποκλειστικά μη νομοθετικού χαρακτήρα. Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι το μέσο της ΕΠΠ είναι πλήρως αποτελεσματικό και προσιτό, η θέσπιση νέου κανονισμού αποτελεί προτεραιότητα, όπως ορίζεται στην κοινή δήλωση για τις νομοθετικές προτεραιότητες την περίοδο 2018-2019, η οποία εγκρίθηκε από τους Προέδρους των τριών θεσμικών οργάνων στις 14 Δεκεμβρίου 2017.

Η παρούσα έκθεση είναι η δεύτερη στο είδος της και αποτελεί άμεση συνέχεια της συνολικής αξιολόγησης που διενεργήθηκε πριν από την πρόταση αναθεώρησης του ισχύοντος κανονισμού ΕΠΠ. Ως εκ τούτου, βασίζεται σε αυτήν και περιλαμβάνει περαιτέρω διευκρινίσεις και πραγματικά στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή και τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών.

Η ακόλουθη ενότητα παρουσιάζει την κατάσταση της διαδικασίας της ΕΠΠ, η οποία περιλαμβάνει σύντομη ανάλυση των κύριων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ενδιαφερόμενοι φορείς της ΕΠΠ. Ανάλογα με την περίπτωση, αναφέρεται σε ορισμένες βελτιώσεις που έχουν ήδη εισαχθεί ή σε βελτιώσεις που προτείνει η Επιτροπή στην πρόταση νέου κανονισμού.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ

Ο κύκλος ζωής μιας πρωτοβουλίας πολιτών βασίζεται σε κανόνες και διαδικασίες που ορίζονται στον κανονισμό. Η πρωτοβουλία πρέπει να δρομολογηθεί από επιτροπή πολιτών και, στη συνέχεια, καταχωρίζεται από την Επιτροπή εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις παραδεκτού, ιδίως το γεγονός ότι η πρωτοβουλία δεν ευρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής. Σε αυτό το σημείο ξεκινά η συγκέντρωση δηλώσεων υποστήριξης. Αν μετά την επαλήθευση των δηλώσεων υποστήριξης από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών επιβεβαιωθεί ότι έχει επιτευχθεί ο ελάχιστος αριθμός υπογραφών, οι διοργανωτές υποβάλλουν την πρωτοβουλία τους στην Επιτροπή, η οποία πρέπει να απαντήσει εντός τριών μηνών. Το στάδιο αυτό περιλαμβάνει επίσης συνάντηση με την Επιτροπή και δημόσια ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Στο διάστημα που μεσολάβησε από την προηγούμενη έκθεση για την εφαρμογή της ΕΠΠ τον Μάρτιο του 2015, η Επιτροπή έλαβε 17 αιτήσεις για καταχώριση προτεινόμενων πρωτοβουλιών πολιτών, εκ των οποίων 15 έγιναν δεκτές και 2 απορρίφθηκαν. Επιπλέον, δύο πρωτοβουλίες, η καταχώριση των οποίων είχε αρχικά απορριφθεί κατά την προηγούμενη τριετή περίοδο, καταχωρίστηκαν από την Επιτροπή κατόπιν δικαστικών αποφάσεων (βλ. κατωτέρω).

Ο πίνακας που ακολουθεί περιλαμβάνει επισκόπηση του συνόλου των προτεινόμενων πρωτοβουλιών πολιτών που έχουν καταχωριστεί και των αιτήσεων για καταχώριση που απορρίφθηκαν μετά τη έναρξη εφαρμογής του κανονισμού τον Απρίλιο 2012.

	4/2012-3/2015	4/2015-3/2018	Σύνολο από 4/2012
Σύνολο καταχωρισμένων πρωτοβουλιών	31	17	48
Σύνολο αιτήσεων καταχώρισης που απορρίφθηκαν	20	2	22

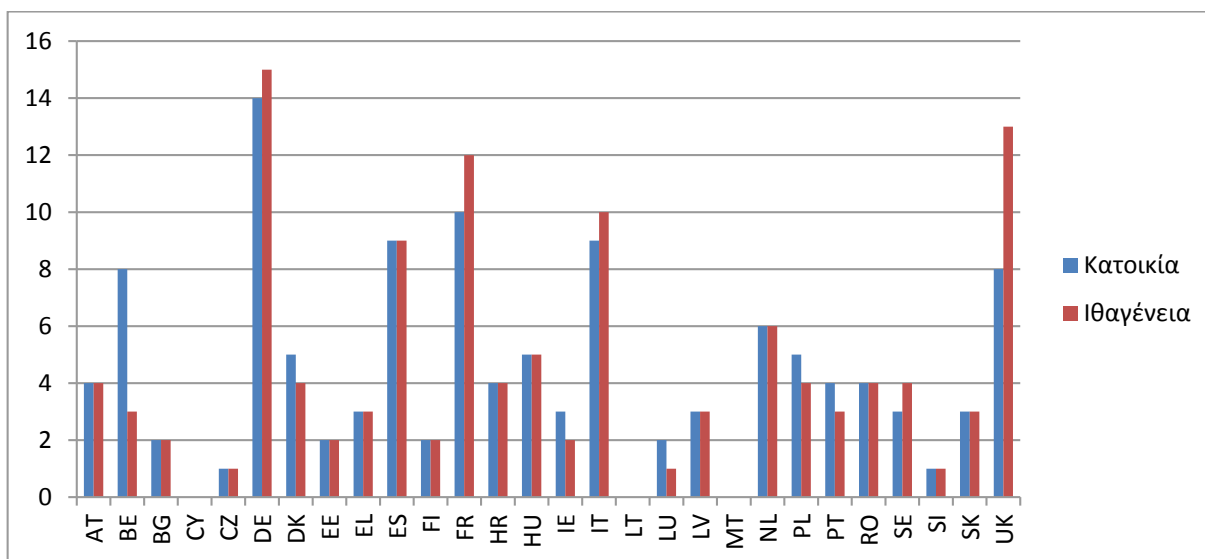
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΠ

Επιτροπή πολιτών

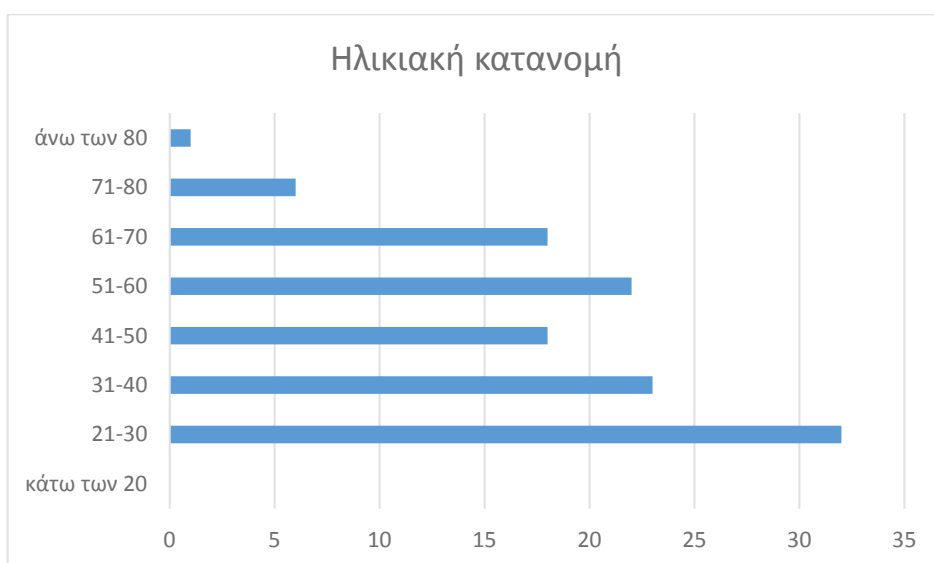
Προϋπόθεση για τη δρομολόγηση πρωτοβουλίας πολιτών είναι η συγκρότηση επιτροπής πολιτών αποτελούμενης από τουλάχιστον επτά πολίτες της ΕΕ που προέρχονται από επτά διαφορετικά κράτη μέλη οι οποίοι πρέπει να έχουν ηλικία που να τους παρέχει δικαίωμα ψήφου στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Μολονότι δεν υπάρχει όριο στον αριθμό των πολιτών που απαρτίζουν την επιτροπή, μόνο τα επτά αυτά μέλη καταχωρίζονται επίσημα από την Επιτροπή.

Στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα μέλη των επιτροπών πολιτών για πρωτοβουλίες που καταχωρίστηκαν μετά τον Απρίλιο του 2015:

- Κατοικία και ιθαγένεια των μελών της επιτροπής

- Ηλικία των μελών της επιτροπής (κατά την καταχώριση)

Καταχώριση των πρωτοβουλιών

Οι διοργανωτές, πριν από την έναρξη της συγκέντρωσης των δηλώσεων υποστήριξης, οφείλουν να καταχωρίσουν την πρωτοβουλία τους στην Επιτροπή, η οποία στο στάδιο αυτό ελέγχει κυρίως αν η επιτροπή πολιτών πληροί τις απαιτήσεις που περιγράφονται ανωτέρω. Ελέγχει επίσης αν η προτεινόμενη πρωτοβουλία δεν ευρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής να υποβάλλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξης της Ένωσης με σκοπό την εφαρμογή των Συνθηκών, δεν είναι κατάφωρα καταχρηστική, επιπόλαια και κακόβουλη, καθώς και δεν αντίκειται προφανώς στις αξίες της Ένωσης.

Η Επιτροπή έχει στη διάθεσή της δύο μήνες για να επαληθεύσει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΠΠ.

Στην προηγούμενη έκθεση τονίστηκε ήδη η πρόκληση που αντιπροσωπεύει για τους διοργανωτές η διαδικασία καταχώρισης, ιδίως σε σχέση με το πεδίο αρμοδιοτήτων της Επιτροπής. Στη συνέχεια εισήχθησαν βελτιώσεις σε δύο επίπεδα. Από το 2015, το Σώμα των Επιτρόπων εκδίδει τις αποφάσεις σχετικά με την καταχώριση των προτεινόμενων πρωτοβουλιών πολιτών, καταδεικνύοντας τη σημασία που αποδίδει η Επιτροπή στην ΕΠΠ και την προτεραιότητα που δίδεται στον λόγο και στις ανησυχίες των πολιτών. Επίσης, η δημοσίευση από την Επιτροπή δελτίων Τύπου έχει ενισχύσει την προβολή των καταχωρίσεων.

Εκτός αυτού, η Επιτροπή εισήγαγε την πρακτική μερικής καταχώρισης των πρωτοβουλιών κατά περίπτωση. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση για τον καθορισμό των όρων καταχώρισης, προσδιορίζοντας, μεταξύ άλλων, τα στοιχεία που καταχωρίζονται από την Επιτροπή και τη βάση επί της οποίας μπορούν να συγκεντρώνονται οι δηλώσεις υποστήριξης της πρωτοβουλίας.

Ως εκ τούτου, από το 2015 μόνο δύο προτεινόμενες πρωτοβουλίες δεν πληρούσαν τις απαιτήσεις καταχώρισης και επομένως δεν ήταν δυνατόν να καταχωρισθούν από την Επιτροπή («Stop Brexit»· «British friends – stay with us in EU»).

Μετά την έναρξη εφαρμογής του κανονισμού το 2012, έξι επιτροπές πολιτών άσκησαν προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου κατά αποφάσεων της Επιτροπής για άρνηση καταχώρισης των προτεινόμενων πρωτοβουλιών τους⁸. Μολονότι οι διαδικασίες ενώπιον του Δικαστηρίου συνεχίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, όλες αυτές οι ενέργειες αφορούν αποφάσεις που εκδόθηκαν κατά την περίοδο 2012-2014.

Το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε τις απορριπτικές αποφάσεις σε τέσσερις υποθέσεις⁹. Δύο από τις τέσσερις αυτές αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου αποτέλεσαν αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου της ΕΕ. Στις 12 Σεπτεμβρίου 2017, το Δικαστήριο απέρριψε την έφεση στην πρώτη από τις δύο υποθέσεις και επιβεβαίωσε την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου και την απόφαση της Επιτροπής να μην καταχωρίσει την προτεινόμενη πρωτοβουλία¹⁰.

Σε δύο άλλες υποθέσεις, η Επιτροπή καταχώρισε τις πρωτοβουλίες για να συμμορφωθεί με αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της ΕΕ το 2017¹¹ («Stop TTIP»· «Minority SafePack»). Στη συνέχεια, ασκήθηκε προσφυγή ακύρωσης κατά της απόφασης της

⁸ Υποθέσεις T-754/14, T-361/14, T-44/14, T-529/13, T-450/12, T-646/13

⁹ Υποθέσεις T-450/12, T 44/14, T 529/13, T 361/14

¹⁰ Υποθέσεις C-589/15, C-420/16

¹¹ Υποθέσεις T-646/13, T-754/14

Επιτροπής του Μαρτίου 2017 σχετικά με την καταχώριση της προτεινόμενης πρωτοβουλίας «Minority SafePack»¹².

Η πρόταση της Επιτροπής για νέο κανονισμό αποσκοπεί στη βελτίωση της διαδικασίας καταχώρισης, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας παροχής (προκαταρκτικών) πληροφοριών στους διοργανωτές εάν η πρωτοβουλία ευρίσκεται εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής. Διευκρινίζονται επίσης οι προϋποθέσεις για μερική καταχώριση των πρωτοβουλιών· δηλαδή όταν μόνον ένα μέρος της πρωτοβουλίας δεν ευρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής να υποβάλλεται πρόταση για την έκδοση νομικής πράξης με σκοπό την εφαρμογή των Συνθηκών.

Συγκέντρωση των δηλώσεων υποστήριξης

Ο κανονισμός ΕΠΠ προβλέπει ότι η υποστήριξη μιας πρωτοβουλίας πολιτών μπορεί να γίνεται μόνον από πολίτες της Ένωσης οι οποίοι έχουν συμπληρώσει την ηλικία απόκτησης δικαιώματος ψήφου στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία ορίζεται στα 18 έτη σε όλες τις χώρες της ΕΕ, εξαιρουμένης της Αυστρίας όπου ορίζεται στα 16 έτη.

Οι διοργανωτές έχουν στη διάθεσή τους προθεσμία 12 μηνών για να συγκεντρώσουν τις δηλώσεις υποστήριξης είτε σε έντυπη μορφή είτε ηλεκτρονικά με τη χρήση εντύπων που ακολουθούν τα υποδείγματα του παραρτήματος III του κανονισμού.

Όσον αφορά τις δηλώσεις υποστήριξης για την τελευταία πρωτοβουλία που κάλυψε το όριο του ενός εκατομμυρίου, με τίτλο «Η απαγόρευση του glyphosate και η προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος από τα τοξικά φυτοφάρμακα», περίπου το 21 % συγκεντρώθηκε σε χαρτί και το 79 % ηλεκτρονικά¹³.

Απαιτήσεις περί δεδομένων

Οι υπογράφωντες πρέπει να πληρούν την απαίτηση να έχουν την υπηκοότητα ή να είναι κάτοικοι συγκεκριμένου κράτους μέλους και να παρέχουν προσωπικά δεδομένα προς επαλήθευση από τις αρμόδιες αρχές στα κράτη μέλη. Οι απαιτήσεις αυτές διαφέρουν από ένα κράτος μέλος σε άλλο.

Η Επιτροπή μπορεί να τροποποιεί τις απαιτήσεις περί δεδομένων των υπογραφόντων που ορίζονται στο παράρτημα III με κατ' εξουσιοδότηση πράξη, κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών. Σε συνέχεια πρώτης τροποποίησης το 2013 που αφορούσε 6 κράτη μέλη, δεύτερη τροποποίηση το 2015 απλούστευσε τις απαιτήσεις για 3 άλλα κράτη μέλη.

¹² Υπόθεση T-391/17

¹³ Αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τη συγκέντρωση των δηλώσεων υποστήριξης διατίθενται μόνο για τις υποβληθείσες πρωτοβουλίες, διότι είναι τα μόνα επίσημα στοιχεία που βρίσκονται στη διάθεση της Επιτροπής και των κρατών μελών.

Οι αποκλίσεις αυτές όσον αφορά τις απαιτήσεις περί δεδομένων για την υποστήριξη των πολιτών έχουν επηρεάσει αρνητικά την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της πρωτοβουλίας πολιτών: ορισμένοι πολίτες της ΕΕ δεν μπορούν να παρέχουν στήριξη· σε ορισμένες χώρες απαιτούνται πολλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή τα δεδομένα που απαιτούνται ενδέχεται να θεωρούνται ευαίσθητα και ως εκ τούτου να αποτρέπουν τους πολίτες από την παροχή υποστήριξης· σήμερα χρησιμοποιούνται 13 έντυπα, με τα οποία ζητούνται διαφορετικά σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, γεγονός που καθιστά τη συγκέντρωση δηλώσεων υποστήριξης, ιδίως σε έντυπη μορφή, εξαιρετικά πολύπλοκη διαδικασία· κ.λπ.

Τα εκκρεμή αυτά ζητήματα εξετάζονται κατά προτεραιότητα στην πρόταση που εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2017 και περιγράφονται εκτενώς στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την πρόταση.

Επιγραμμική συγκέντρωση

Η επιγραμμική συγκέντρωση των δηλώσεων υποστήριξης από τους υπογράφοντες είναι ένα από τα πλεονεκτήματα του μέσου και, συχνά, αναπόσπαστο μέρος της εργαλειοθήκης των διοργανωτών. Ωστόσο, μπορεί να αποτελέσει σημαντική πρόκληση για τους διοργανωτές.

Για να συγκεντρώσουν δηλώσεις υποστήριξης επιγραμμικά, πρέπει να δημιουργήσουν το δικό τους σύστημα (συμπεριλαμβανομένου του λογισμικού και του εξυπηρετητή που το φιλοξενεί) και να λάβουν πιστοποίηση από αρμόδια αρχή του κράτους μέλους όπου θα φυλάσσονται τα δεδομένα. Οι τεχνικές προδιαγραφές για τα επιγραμμικά συστήματα συγκέντρωσης καθορίζονται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1179/2011 της Επιτροπής, της 17ης Νοεμβρίου 2011, για την εφαρμογή των απαιτήσεων που ορίζονται στον κανονισμό της ΕΠΠ (άρθρο 6).

Τα συστήματα συγκέντρωσης πρέπει επίσης να διαθέτουν τα απαραίτητα τεχνικά χαρακτηριστικά και χαρακτηριστικά ασφαλείας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των υπογραφόντων.

Η Επιτροπή έχει παράσχει ευρεία υποστήριξη για τα επιγραμμικά συστήματα συγκέντρωσης της ΕΠΠ. Σύμφωνα με τον κανονισμό, τον Δεκέμβριο του 2011, η Επιτροπή έθεσε στην διάθεση των ενδιαφερομένων δωρεάν λογισμικό ανοικτού πηγαίου κώδικα, το οποίο οι διοργανωτές μπορούν να χρησιμοποιούν με ή χωρίς τροποποιήσεις. Είναι, ωστόσο, ελεύθεροι να χρησιμοποιούν άλλο λογισμικό της επιλογής τους.

Ο προσδιορισμός εξυπηρετητή για την εγκατάσταση του λογισμικού αποτελεί συχνή πρόκληση για τους διοργανωτές, από πλευράς κόστους αλλά κυρίως οργάνωσης, προκαλώντας καθυστερήσεις στην έναρξη της επιγραμμικής συγκέντρωσης. Το 2012, η Επιτροπή αποφάσισε να προσφέρει στους διοργανωτές φιλοξενία στους δικούς της εξυπηρετητές για τα επιγραμμικά συστήματα συγκέντρωσης, δωρεάν και πέραν των υποχρεώσεων της δυνάμει του ισχύοντος κανονισμού.

Το λογισμικό που ανέπτυξε η Επιτροπή παρέχει μια σειρά λειτουργιών για την επιγραμμική συγκέντρωση των δηλώσεων υποστήριξης, την ασφαλή αποθήκευση των δεδομένων των υπογραφόντων και την εξαγωγή των δεδομένων για την επακόλουθη υποβολή τους στις αρμόδιες εθνικές αρχές των κρατών μελών.

Το λογισμικό αναβαθμίζεται τακτικά προκειμένου να επικαιροποιείται και να καθίσταται πιο εύχρηστο. Περιλαμβάνει τη δυνατότητα συγκέντρωσης δηλώσεων υποστήριξης με χρήση κινητών συσκευών, όπως έξυπνα τηλέφωνα ή ταμπλέτες, καθώς και δυνατότητες σύνδεσης με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και ιστοτόπους για εκστρατείες συγκέντρωσης. Έχουν σχεδιαστεί πρόσθετες βελτιώσεις για τα άτομα με αναπηρίες¹⁴.

Από τον Απρίλιο 2015, δώδεκα πρωτοβουλίες έχουν χρησιμοποιήσει το λογισμικό της Επιτροπής, εκ των οποίων οι δέκα χρησιμοποίησαν και τις υπηρεσίες φιλοξενίας της Επιτροπής.

Μέχρι σήμερα δεν έχει αναφερθεί χρήση της «προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής» σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2.

Χρονοδιάγραμμα για τη συγκέντρωση

Οι διοργανωτές έχουν στη διάθεσή τους ένα έτος για να συγκεντρώσουν τις δηλώσεις υποστήριξης από την ημερομηνία καταχώρισης της πρωτοβουλίας τους από την Επιτροπή. Στην πράξη, οι διοργανωτές έχουν συχνά στη διάθεσή τους λιγότερο από ένα έτος για τη συγκέντρωση των δηλώσεων υποστήριξης, εξαιτίας των υλικοτεχνικών απαιτήσεων για την έναρξη της συγκέντρωσης. Πολλοί διοργανωτές, για παράδειγμα, δεν ξεκινούν τις προετοιμασίες για τη συγκέντρωση πριν λάβουν επιβεβαίωση ότι η πρωτοβουλία τους θα καταχωριστεί, μολονότι ο κανονισμός τους επιτρέπει να ζητήσουν από το οικείο κράτος μέλος να πιστοποιήσει τα επιγραμμικά τους συστήματα συγκέντρωσης πριν από την καταχώριση της πρωτοβουλίας. Η πείρα δείχνει ότι το αποτέλεσμα της διαδικασίας συγκέντρωσης επηρεάζεται σημαντικά από το επίπεδο και την ποιότητα διοργάνωσης της εκστρατείας¹⁵.

Οι διοργανωτές της πρωτοβουλίας «Μαμά, μπαμπάς και παιδιά» υπέβαλαν καταγγελία στον Διαμεσολαβητή σχετικά με την από μέρους της Επιτροπής νομική ερμηνεία της δωδεκάμηνης προθεσμίας συγκέντρωσης. Ο Διαμεσολαβητής έκρινε ότι σύμφωνα με το

¹⁴ Το 2013 εκπονήθηκε μελέτη για τον εντοπισμό τυχόν στοιχείων τα οποία δεν ακολουθούν τις βέλτιστες πρακτικές για προσβασιμότητα. Στην εφαρμογή του νέου σχεδιασμού για την εμπειρία των χρηστών που εφαρμόστηκε το 2017, συμπεριλήφθηκε η χρήση βέλτιστων πρακτικών για την προσβασιμότητα σε σχέση με το προσκήνιο της εφαρμογής (front-end). Περαιτέρω εργασίες σχετικά με την προσβασιμότητα είναι σε εξέλιξη.

¹⁵ Σημειώτέον ότι η πρωτοβουλία «Η απαγόρευση του glyphosate και η προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος από τα τοξικά φυτοφάρμακα» κατάφερε να συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό δηλώσεων υποστήριξης μόλις σε διάστημα 5 μηνών περίπου.

ισχύον δίκαιο, η Επιτροπή βασίμως θεώρησε ότι η συγκέντρωση των δηλώσεων υποστήριξης ξεκινά την ημερομηνία καταχώρισης της προτεινόμενης πρωτοβουλίας¹⁶.

Για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που αναφέρονται ανωτέρω, η πρόταση αναθεώρησης του κανονισμού της ΕΠΠ περιλαμβάνει ορισμένες βελτιώσεις που κυμαίνονται από ένα πιο ευέλικτο χρονοδιάγραμμα, ιδίως τη δυνατότητα να επιλέγουν οι διοργανωτές την ημερομηνία έναρξης της περιόδου συγκέντρωσης μέχρι τρεις μήνες μετά την ημερομηνία καταχώρισης, εκτός από την πρόβλεψη για ένα κεντρικό επιγραμμικό σύστημα συγκέντρωσης, το οποίο η Επιτροπή θα συστήσει και θα διαχειρίζεται δωρεάν ως εναλλακτική λύση στα ατομικά συστήματα.

Επαλήθευση των δηλώσεων υποστήριξης και υποβολή στην Επιτροπή

Μόλις οι διοργανωτές συγκεντρώσουν τον απαιτούμενο αριθμό δηλώσεων υποστήριξης (ένα εκατομμύριο συνολικά, καθώς και τα κατώτατα όρια που πρέπει να καλυφθούν σε τουλάχιστον 7 χώρες), τις υποβάλλουν στις αρμόδιες εθνικές αρχές οι οποίες έχουν στη διάθεσή τους 3 μήνες για να επαληθεύσουν και να πιστοποιήσουν τον αριθμό των έγκυρων δηλώσεων υποστήριξης.

Εάν επιβεβαιωθεί ότι έχει επιτευχθεί ο ελάχιστος αριθμός υπογραφών, οι διοργανωτές υποβάλλουν την πρωτοβουλία τους στην Επιτροπή. Μέχρι τον Μάρτιο του 2015, τρεις πρωτοβουλίες υποβλήθηκαν επιτυχώς στην Επιτροπή (όπως περιγράφεται στην προηγούμενη έκθεση) και στις 6 Οκτωβρίου 2017 ακολούθησε ακόμη μία με τίτλο «Η απαγόρευση του glyphosate και η προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος από τα τοξικά φυτοφάρμακα».

Ζητήθηκε από τις αρχές όλων των κρατών μελών να επαληθεύσουν τις δηλώσεις υποστήριξης για την πρωτοβουλία «Η απαγόρευση του glyphosate και η προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος από τα τοξικά φυτοφάρμακα». Για την πρωτοβουλία αυτή, οι αρμόδιες αρχές διαπίστωσαν ότι πάνω από το 87 % των δηλώσεων υποστήριξης που συγκεντρώθηκαν ήταν έγκυρες. Μόνο τα αποτελέσματα δύο αρχών ήταν κάτω από το 75 %.

Δώδεκα κράτη μέλη πραγματοποίησαν επαλήθευση με τυχαία δειγματοληψία (εκ των οποίων δύο για τις δηλώσεις υποστήριξης που συγκεντρώθηκαν σε χαρτί και ένα για τις δηλώσεις υποστήριξης που συγκεντρώθηκαν επιγραμμικά). Δεν παρατηρήθηκαν σημαντικές διαφορές στα αποτελέσματα όσον αφορά την εγκυρότητα των δηλώσεων υποστήριξης μεταξύ των κρατών μελών που χρησιμοποίησαν τυχαία δειγματοληψία και εκείνων που επαλήθευσαν όλες τις δηλώσεις υποστήριξης.

Η τέταρτη πρωτοβουλία «Η απαγόρευση του glyphosate και η προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος από τα τοξικά φυτοφάρμακα» συγκέντρωσε την υποστήριξη 1 070 865 υπογραφόντων¹⁷.

¹⁶ Απόφαση στην υπόθεση 1086/2017/PMC.

Τα κράτη μέλη για τα οποία και οι τέσσερις επιτυχημένες ΕΠΠ κατάφεραν να καλύψουν το κατώτατο όριο ήταν η Γερμανία, η Ισπανία και η Ιταλία.

Συνολικός (σωρευτικός) αριθμός υπογραφόντων ανά χώρα για τις τέσσερις επιτυχημένες πρωτοβουλίες:

AT	BE	BG	HR	CY	CZ	DK	EE	FI	FR
132 923	102 095	15 462	14 273	10 147	33 019*	29 610*	6 023*	32 100	220 463*
DE	EL	HU	IE	IT	LV	LT	LU	MT	NL
2 202 500	89 243	97 026	23 822	1 450 862	13 889	30 286	18 034	26 899	98 403
PL	PT	RO	SK	SI	ES	SE	UK		
285 857	98 823*	116 907*	67 211*	43 272	322 429	33 831	147 376*		

* Συνολικός αριθμός δηλώσεων υποστήριξης συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιητικών που αποκτήθηκαν μετά την ημερομηνία υποβολής της συγκεκριμένης πρωτοβουλίας στην Επιτροπή

Οι διατάξεις για την επαλήθευση των δηλώσεων υποστήριξης εκπονήθηκαν κατά τρόπον ώστε να αφήνουν κάποια περιθώρια ευελιξίας στα κράτη μέλη προκειμένου να καθίσταται δυνατή η χρήση των υφιστάμενων διαδικασιών σε εθνικό επίπεδο για παρόμοια μέσα, μειώνοντας έτσι τον διοικητικό φόρτο. Προέκυψε έτσι μια κατάσταση στην οποία το εύρος των δεδομένων που ζητούνται από τους υπογράφοντες και το εύρος της διαδικασίας επαλήθευσης διαφέρουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Ωστόσο, η πρόσφατη μελέτη σχετικά με τις απαιτήσεις περί δεδομένων κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η υφιστάμενη προσέγγιση που ακολουθείται για την επαλήθευση, όπως προβλέπεται στον κανονισμό, είναι καλά σχεδιασμένη σε σύγκριση με παρεμφερή μέσα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Ούτε έχουν αναφερθεί περιπτώσεις σοβαρής απάτης μέχρι σήμερα.

Σημειωτέον επίσης ότι η απουσία προθεσμίας για την υποβολή επιτυχημένης πρωτοβουλίας στην Επιτροπή μπορεί να δημιουργήσει σύγχυση και αβεβαιότητα στους πολίτες που παρέχουν την υποστήριξή τους, αλλά και στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, όσον αφορά τη συνέχεια που δίδεται στις επιτυχημένες πρωτοβουλίες. Η πρόταση της Επιτροπής αντιμετωπίζει το θέμα αυτό με τον καθορισμό προθεσμίας για την υποβολή των πρωτοβουλιών.

Εξέταση και συνέχεια που δίδεται από την Επιτροπή

Στο στάδιο αυτό, οι διοργανωτές καλούνται σε συνάντηση με την Επιτροπή και διοργανώνεται δημόσια ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το αποτέλεσμα αυτού του τρίμηνου εξεταστικού σταδίου είναι η έκδοση ανακοίνωσης, στην οποία η Επιτροπή επεξηγεί τις ενδεχόμενες ενέργειες στις οποίες προτίθεται να προβεί και τους λόγους που τις υπαγορεύουν (άρθρο 10).

¹⁷ Η κατανομή των υπογραφών ανά χώρα είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful/details/2017/000002>.

Η πρωτοβουλία «Η απαγόρευση του glyphosate και η προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος από τα τοξικά φυτοφάρμακα», καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «να προτείνει στα κράτη μέλη να απαγορεύσουν το glyphosate, να μεταρρυθμίσουν τη διαδικασία έγκρισης των φυτοφαρμάκων και να θεσπίσουν υποχρεωτικούς στόχους για τη μείωση της χρήσης των φυτοφαρμάκων σε ολόκληρη την επικράτεια της ΕΕ». Στις 23 Οκτωβρίου 2017 η Επιτροπή υποδέχθηκε εκπροσώπους των διοργανωτών, ενώ την ίδια εκπροσώπησαν ο πρώτος αντιπρόεδρος κ. Timmermans και ο επίτροπος για την υγεία και ασφάλεια των τροφίμων κ. Vytenis Andriukaitis. Στις 20 Νοεμβρίου 2017 πραγματοποιήθηκε δημόσια ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην οποία συμμετείχε ο επίτροπος κ. Andriukaitis.

Στις 12 Δεκεμβρίου 2017 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία προσδιορίζει τις ενέργειες στις οποίες προτίθεται να προβεί. Μολονότι η Επιτροπή δεν θα εκδώσει πρόταση για την απαγόρευση των ζιζανιοκτόνων με βάση το glyphosate, διότι η απόφαση για πενταετή ανανέωση της έγκρισης του glyphosate είναι απολύτως αιτιολογημένη σε επιστημονική και νομική βάση, θα υποβάλει νομοθετική πρόταση έως τον Μάιο 2018, με σκοπό ιδίως τη βελτίωση της διαφάνειας των επιστημονικών εκτιμήσεων και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Επίσης, η Επιτροπή θα ενισχύσει τις προσπάθειες για τη διαρκή και μετρήσιμη μείωση των κινδύνων από τη χρήση φυτοφαρμάκων.

Ακολουθεί ανακεφαλαίωση της κατάστασης των πρωτοβουλιών που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή πριν από την έκδοση της προηγούμενης έκθεσης σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών στις 31 Μαρτίου 2015.

Η πρωτοβουλία, «Stop Vivisection» (η οποία υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 3 Μαρτίου 2015) καλούσε την Επιτροπή «να καταργήσει την οδηγία 2010/63/ΕΕ σχετικά με την προστασία των ζώων που χρησιμοποιούνται για επιστημονικούς σκοπούς και να παρουσιάσει μια νέα πρόταση που δεν θα περιλαμβάνει πειράματα σε ζώα και αντ' αυτού θα καθιστά υποχρεωτική τη χρήση - στον τομέα της βιοϊατρικής και τοξικολογικής έρευνας - των δεδομένων που σχετίζονται άμεσα για το ανθρώπινο είδος». Στις 11 Μαΐου 2015 διοργανώθηκε συνάντηση στην οποία η Επιτροπή εκπροσωπήθηκε από τον Αντιπρόεδρο κ. Katainen και ανώτερους αξιωματούχους από τις σχετικές υπηρεσίες. Την ίδια ημέρα, διοργανώθηκε δημόσια ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κατά την οποία, μάλιστα πρώτη φορά, οι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες κλήθηκαν να λάβουν τον λόγο. Η Επιτροπή εκπροσωπήθηκε από τον Αντιπρόεδρο κ. Katainen.

Στις 3 Ιουνίου 2015 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με την ανάληψη δράσεων προς τέσσερις κατευθύνσεις· δηλαδή, την επιτάχυνση της προόδου εφαρμογής των τριών αρχών (αντικατάσταση, μείωση και βελτίωση της χρήσης ζώων) μέσω της ανταλλαγής γνώσεων· την ανάπτυξη, την επικύρωση και την υιοθέτηση νέων εναλλακτικών προσεγγίσεων στις δοκιμές σε ζώα· την επιβολή της συμμόρφωσης με τις τρεις αρχές και ευθυγράμμιση της σχετικής τομεακής νομοθεσίας· τη συμμετοχή σε διάλογο με την επιστημονική κοινότητα.

Η Επιτροπή διοργάνωσε επιστημονικό συνέδριο στις Βρυξέλλες στις 6-7 Δεκεμβρίου 2016, προκειμένου να αξιοποιηθεί η πρόοδος των ενεργειών που αναλαμβάνονται σε συνέχεια της πρωτοβουλίας και να συζητηθούν τρόποι αξιοποίησης των αποτελεσμάτων αιχμής της βιοιατρικής και άλλων μορφών έρευνας με σκοπό την ανάπτυξη επιστημονικά αξιόπιστων προσεγγίσεων χωρίς δοκιμές σε ζώα¹⁸.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, έπειτα από καταγγελία που υπέβαλαν οι διοργανωτές της πρωτοβουλίας «Stop vivisection» στον Διαμεσολαβητή, εκδόθηκε απόφαση η οποία κατέληγε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρξε κακοδιοίκηση εκ μέρους της Επιτροπής κατά τον χειρισμό της εν λόγω πρωτοβουλίας (Απρίλιος 2017)¹⁹.

Όσον αφορά την πρωτοβουλία «Ένας από μάς», στην οποία η Επιτροπή απάντησε ότι θεωρεί ότι το υπάρχον νομικό πλαίσιο είναι κατάλληλο, οι διοργανωτές της άσκησαν προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της ΕΕ για την ακύρωση της ανακοίνωσης της Επιτροπής που εκδόθηκε ως απάντηση στην πρωτοβουλία. Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου εκκρεμεί²⁰.

Όσον αφορά την πρωτοβουλία «Η ύδρευση και η αποχέτευση είναι ανθρώπινο δικαίωμα! Το νερό είναι δημόσιο αγαθό, όχι εμπόρευμα!», ανελήφθησαν ορισμένες ενέργειες σε συνέχεια της πρωτοβουλίας μετά την έκδοση της ανακοίνωσης της Επιτροπής τον Μάρτιο του 2014²¹. Ιδιαίτερα αξιοσημείωτη είναι η συμβολή της πρωτοβουλίας στη διατήρηση της «ύδρευσης και της αποχέτευσης» ως βασικού τομέα προτεραιότητας του αναπτυξιακού πλαισίου της ΕΕ για την περίοδο μετά το 2015²² και στη συνέχεια στον κατάλογο των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του «θεματολογίου των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030»²³. Επιπλέον, η Επιτροπή, την 1η Φεβρουαρίου 2018, ενέκρινε πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας για το πόσιμο νερό²⁴, η οποία, ως απάντηση στην πρωτοβουλία, προβλέπει, μεταξύ άλλων, την υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίζουν την πρόσβαση στο νερό σε ευάλωτες και περιθωριοποιημένες ομάδες. Ο Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων, που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17

¹⁸ Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις επακόλουθες ενέργειες είναι διαθέσιμες στην [ειδική σελίδα](#) του μητρώου της ΕΠΠ.

¹⁹ Υπόθεση 1609/2016/JAS.

²⁰ Υπόθεση T-561/14.

²¹ Βλ. σχετική [σελίδα της συνέχειας που δόθηκε](#) στο μητρώο της ΕΠΠ.

²² Ανακοίνωση με τίτλο «Αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης για όλους: από το όραμα στη συλλογική δράση», της 2ας Ιουνίου 2014, COM(2014) 335.

²³ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

²⁴ COM(2017) 753 της 1.2.2018.

Νοεμβρίου 2017²⁵, περιλαμβάνει επίσης την αρχή ότι κάθε άτομο έχει δικαίωμα πρόσβασης σε βασικές, ποιοτικές υπηρεσίες, όπως μεταξύ άλλων η ύδρευση και η αποχέτευση (αρχή 20 - Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες).

Στην πρόταση αναθεώρησης του κανονισμού σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών, η Επιτροπή έχει συμπεριλάβει ορισμένες βελτιώσεις, ειδικότερα την κοινοποίηση της πρωτοβουλίας, άμα τη παραλαβή της, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, την καθιέρωση πιο συμμετοχικής δημόσιας ακρόασης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για να εξασφαλιστεί η ισόρροπη εκπροσώπηση όλων των ενδιαφερόμενων φορέων που σχετίζονται με την πρωτοβουλία, καθώς και την παράταση του εξεταστικού σταδίου από τρεις σε πέντε μήνες για να δίδεται περισσότερος χρόνος για συζήτηση και να ενημερώνονται οι υπογράφωντες σχετικά με την απάντηση της Επιτροπής.

Διαφάνεια – χρηματοδότηση

Σύμφωνα με το άρθρο 9, οι διοργανωτές οφείλουν να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις πηγές χρηματοδότησης οι οποίες υπερβαίνουν τα 500 EUR ανά έτος και ανά χορηγό. Οι πληροφορίες αυτές δημοσιεύονται στο μητρώο της ΕΠΠ.

Επισκόπηση των χορηγιών για τις πρωτοβουλίες που καταχωρίστηκαν από τον Απρίλιο 2015:

	ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 10 000 EUR	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΝΩ ΤΩΝ 10 000 EUR
Αριθμός πρωτοβουλιών	8	2	7

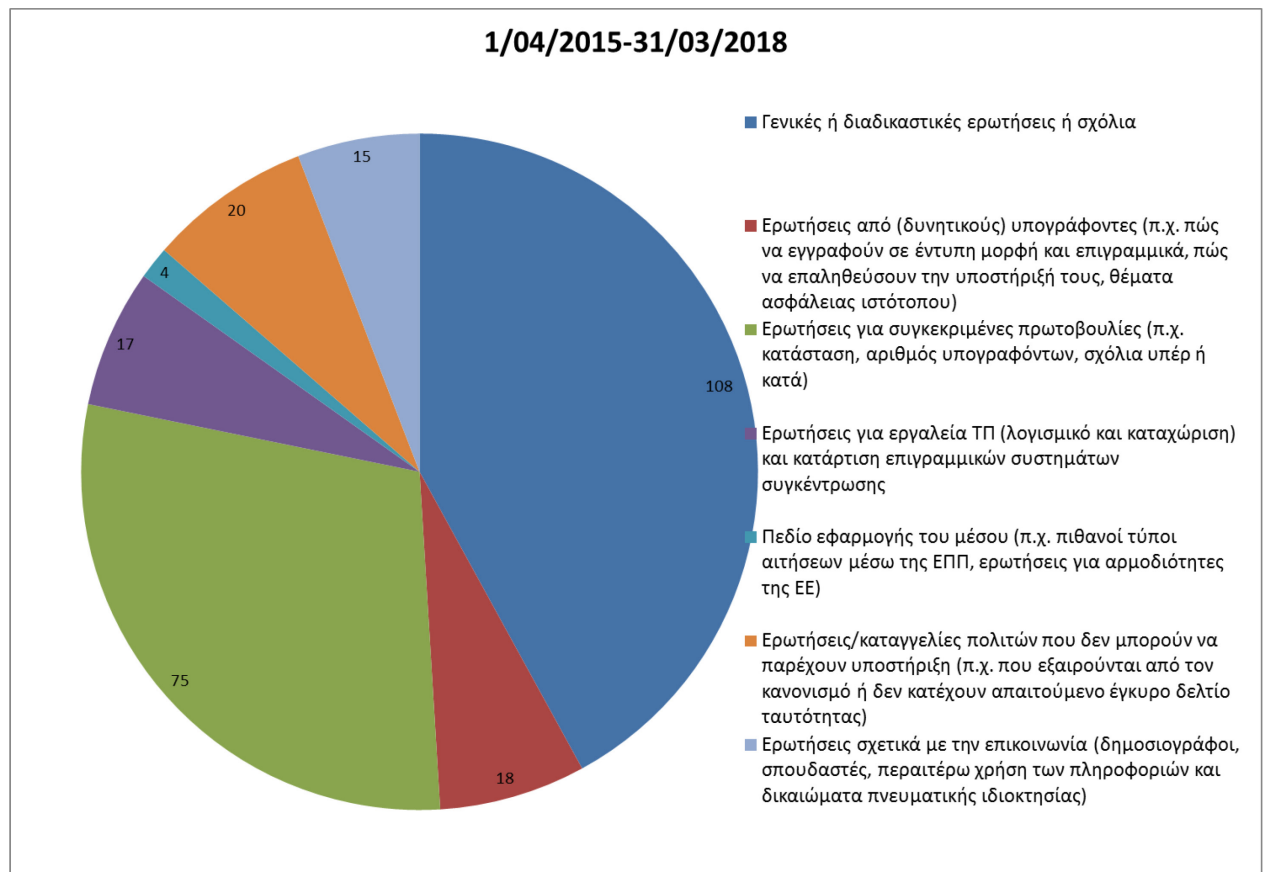
Η δηλωθείσα στήριξη και χρηματοδότηση για την πρωτοβουλία «Η απαγόρευση του glyphosate και η προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος από τα τοξικά φυτοφάρμακα» ανέρχεται σε 328 399 EUR, το υψηλότερο ποσό μέχρι σήμερα για επιτυχημένη πρωτοβουλία πολιτών.

Στήριξη και ευαισθητοποίηση

Αρμόδιος επικοινωνίας:

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, δημιουργείται σημείο επαφής που φιλοξενείται στο κέντρο Europe Direct. Από τον Απρίλιο 2015, το σημείο επαφής έχει διεκπεραιώσει 257 αιτήματα παροχής πληροφοριών από τους πολίτες.

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_el.pdf

Οι ερωτήσεις διαβιβάζονται στην Επιτροπή όταν το κέντρο Europe Direct δεν μπορεί να απαντήσει άμεσα, για παράδειγμα όταν οι ερωτήσεις αφορούν το κατά πόσο μια πιθανή πρωτοβουλία πληροί τα κριτήρια καταχώρισης, σε ποιες περιπτώσεις δίδονται άτυπες απαντήσεις, με την επιφύλαξη τυχόν επίσημης απάντησης της Επιτροπής ύστερα από ενδεχόμενη αίτηση για καταχώριση. Από τον Απρίλιο 2015, 66 ερωτήσεις διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή.

Λογαριασμός διοργανωτή:

Μόλις καταχωριστεί επίσημα μια πρωτοβουλία, η Επιτροπή απαντά στις ερωτήσεις των διοργανωτών απευθείας μέσω του ειδικού λογαριασμού τους στον ιστότοπο της ΕΠΠ. Οι απαντήσεις παρέχονται επίσης μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τηλεφωνικά σε συνεχή βάση.

Υποστήριξη ΤΠ:

Η στήριξη της Επιτροπής παρέχεται με τη μορφή της χρήσης του λογισμικού επιγραμμικής συγκέντρωσης, καθώς και της φιλοξενίας των επιγραμμικών συστημάτων συγκέντρωσης στους εξυπηρετητές της: τα τελευταία τρία χρόνια διεκπεραιώθηκαν σχεδόν 300 αιτήσεις για τα θέματα αυτά. Παρασχέθηκε επίσης στήριξη όσον αφορά τη χρήση της πλατφόρμας Joinup, που επιτρέπει στα ενδιαφερόμενα μέρη να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις.

Στήριξη για μετάφραση:

Η μετάφραση των πρωτοβουλιών αποτελεί ευθύνη των διοργανωτών και υπήρξε εξαρχής πολύπλοκη διαδικασία. Από το 2015, η στήριξη που παρείχε η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή στους διοργανωτές όσον αφορά τις μεταφράσεις είναι ευπρόσδεκτη και έχει συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση της κατάστασης. Όπως διευκρινίζεται στην πρότασή της για νέο κανονισμό, η Επιτροπή προτίθεται να αναλαμβάνει η ίδια τη μετάφραση του περιεχομένου των πρωτοβουλιών και έχει ήδη αρχίσει να παρέχει τις εν λόγω μεταφράσεις στους διοργανωτές από το 2018.

Αλλά:

Άλλο σημαντικό νέο στοιχείο της πρότασης είναι η δημιουργία επιγραμματικής συνεργατικής πλατφόρμας για την υποστήριξη της ανταλλαγής ορθών πρακτικών μεταξύ των χρηστών της ΕΠΠ, ιδίως μέσω φόρουμ συζήτησης και άλλων εργαλείων και μηχανισμών στήριξης και κατάρτισης. Στο πλαίσιο πιλοτικού σχεδίου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Επιτροπή έχει ήδη δρομολογήσει τη δημιουργία μιας τέτοιας πλατφόρμας, η οποία πρέπει να δοκιμαστεί και να αναπτυχθεί περαιτέρω έως ότου διατεθεί σε πλήρως ανεπτυγμένη μορφή στο πλαίσιο του νέου κανονισμού. Η πρώτη έκδοση της πλατφόρμας σχεδιάζεται να δημοσιοποιηθεί τον Απρίλιο 2018.

Η δρομολόγηση της συνεργατικής πλατφόρμας θα συμπίσει επίσης με την έναρξη της εκστρατείας επικοινωνίας σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών γενικότερα, η οποία θα περιλαμβάνει τη χρήση στοχευμένων εργαλείων και προϊόντων για να στηρίξει την προβολή του μέσου, την προώθηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που απευθύνονται στο ευρύ κοινό, καθώς και τη διοργάνωση εκδηλώσεων στα κράτη μέλη επικεντρωμένων σε δυνητικούς παράγοντες διαμόρφωσης της κοινής γνώμης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ και τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Επιτροπή αξιολόγησε ενδελεχώς τα εμπόδια που παραμένουν και τα συμπεριέλαβε στην πρόταση κανονισμού της 13ης Σεπτεμβρίου 2017. Η αναθεώρηση θα επιφέρει ευρείες απλουστεύσεις και βελτιώσεις για τους πολίτες και τους διοργανωτές σε όλα τα διαδοχικά στάδια του «κύκλου ζωής» της ΕΠΠ. Θα συμβάλει στην πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της ΕΠΠ ως μέσου προώθησης του διαλόγου και της συμμετοχής των πολιτών σε ευρωπαϊκό επίπεδο και θα επιτρέψει στην ΕΕ να έρθει πιο κοντά στους πολίτες της, σύμφωνα με την προτεραιότητα αριθ. 10 της Επιτροπής («Ένωση δημοκρατικής αλλαγής»).

Η πρόταση συζητείται επί του παρόντος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Τα τρία θεσμικά όργανα, σε κοινή δήλωσή τους, ανέλαβαν να την εξετάσουν κατά προτεραιότητα στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας για να επιτευχθεί ουσιαστική πρόοδος και, ει δυνατόν, να υπάρξει θετική έκβαση πριν από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το 2019. Η Επιτροπή ζητεί την έγκρισή της έως τα τέλη του 2018 ούτως

ώστε να αρχίσει να ισχύει τον Ιανουάριο του 2020 και να αποφέρει τα σημαντικά οφέλη της για τη δημοκρατία της ΕΕ και τη συμμετοχή των πολιτών το συντομότερο δυνατό.

Εν τω μεταξύ, η Επιτροπή συνεχίζει το έργο της για τη βελτίωση της λειτουργίας της ΕΠΠ εντός του ισχύοντος νομικού πλαισίου. Μια πρώτη έκδοση της επιγραμματικής συνεργατικής πλατφόρμας θα εγκαινιαστεί τον Απρίλιο 2018 και η Επιτροπή θα αυξήσει τις δραστηριότητες επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης σχετικά με το μέσο της ΕΠΠ μέσω εκστρατείας επικοινωνίας που θα ξεκινήσει το 2018.

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να δίνει συνέχεια στις επιτυχημένες πρωτοβουλίες, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο και, σε αντίθετη περίπτωση, θα παρέχει λεπτομερή αιτιολόγηση, σύμφωνα με τις δέκα πολιτικές της προτεραιότητες. Η Επιτροπή έχει δεσμευτεί να δώσει συνέχεια σε τρεις από τις τέσσερις επιτυχημένες πρωτοβουλίες και έχει ανακοινώσει ή θεσπίζει νομοθετικές προτάσεις για δύο από αυτές.

Το μέσο της ΕΠΠ, όπως δείχνουν τα 9 εκατομμύρια δηλώσεις υποστήριξης που συγκεντρώθηκαν μέχρι σήμερα με τις διάφορες πρωτοβουλίες, προωθεί τη συμμετοχή των πολιτών σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή ήπειρο και συμβάλλει στη δημιουργία πανευρωπαϊκών συζητήσεων και στη συμμετοχή στη δημοκρατική ζωή της ΕΕ. Προωθώντας την άμεση συμμετοχή των πολιτών και παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να διατυπώσουν τις ιδέες τους για θέματα σημαντικά για αυτούς, η ΕΠΠ προσθέτει αξία στη νομοθετική διαδικασία της ΕΕ και φέρνει την Ένωση πιο κοντά στους πολίτες της.